

MIC GHID
(COMPILAT!!!) PENTRU UN ANUME TIP DE JURNALIȘTI ÎNCEPĂTORI III.
Jurnalism narativ

„Privește și ascultă. Ascultă, află și înțelege.” Stephens și Lanson

AMINȚIȚI-VĂ DE CE AȚI ÎNVĂȚAT LA ȘCOALĂ!

Ce ați învățat că este narațiunea / povestirea?

Narațiunea literară / nonliterară: a. un mod de expunere;
b. un tip de discurs

Povestirea:
o specie literară a genului epic

Narațiunea - expunere de fapte care presupune:

- o *înlănțuire* de evenimente, acțiuni
- *un personaj* și o acțiune principală (personajul este animat de o intenție careia i se contrapune un obstacol)
- pe parcursul povestirii se relatează *acțiunile succesive* ale unui personaj
- pentru a ajunge la o *rezolvare*

Așadar narațiunea este dinamică, „un sens care se transformă”.

Modelul schematic al unei narațiuni:

- situație inițială (prezentare a situației prime prin elemente de contextualizare în spațiu și timp, plasarea naratorului în povestire, introducerea personajului, elemente de atmosferă și portret)
- element de tensiune realizat prin apariția unui incident sau a unei scene descriptive, care pregătește
- adevărata intrigă (nod declanșator)
- acțiune de evaluare (2-3 relansări ale povestirii și un punct culminant dinamic)
- deznodământ – scurt și
- situație finală – ultima propoziție, o concluzie sau reluarea situației inițiale

Câteva nuanțări:

- ordinea momentelor narațiunii este aproximativă;
- ca să existe o transformare este nevoie de crearea tensiunii epice: pregătirea așteptării cititorului, stârnirea curiozității printr-o promisiune (să vezi ce am pățit) sau prin dislocarea cursului firesc al evenimentelor; pe parcursul povestirii tensiunea se acumulează prin opoziția dintre episoade;
- deznodământul coincide rareori cu situația finală.

Ce ați învățat că este descrierea?

Descrierea literară / nonliterară:
a. un mod de expunere;
b. un tip de discurs

Descriere

- expunere de lucruri
- reprezintă momentul când narațiunea se oprește pentru ca „sensul să fie stocat”
- descrierea (cadrul natural, interior, portret) conține nucleul viitoarei povești
- descrierea asigură un moment se suspans în cadrul narațiunii

Descrierea și narațiunea se înlănțuie și se susțin reciproc în crearea tensiunii epice și în organizarea textului.

REVEDEȚI INFORMAȚIILE DIN MIC GHID II, DISCUȚAȚI ȘI FIȚI PREGĂTIȚI PENTRU RESCRIEREA MATERIALELOR!

1. Despre cele două modele de jurnalism
.....
2. Despre etapele scrierii unui text jurnalistic
.....
3. Despre cultivarea unui stil propriu
.....
4. Despre reportaj și portret jurnalistic (narațiune și descriere)
.....

5. Citiți în fața grupului primele variante ale textelor proprii și consemnați discuțiile în Jurnalul de bord. Luați în considerare părerile colegilor voștri și revedeți sfaturile unor jurnaliști cu experiență. Numai așa veți fi pregătiți pentru scrierea variantelor ulterioare.

CE ESTE JURNALISMUL NARATIV?

narrative journalism, literary journalism, new journalism, creative nonfiction, nonfiction narrative, immersion journalism, intimate journalism, iteryary nonfiction

ro.wikipedia.org/wiki/

„Jurnalismul narativ este cunoscut și ca jurnalism literar, definit ca nonficțiune creativă, care dacă este scrisă bine, conține informații corecte și bine documentate, captând atenția cititorului. Jurnalismul narativ este corelat cu jurnalismul de imersiune, un termen folosit pentru a descrie situația când un scriitor urmărește un subiect sau o temă pentru o perioadă lungă de timp (săptămâni sau luni) și detaliază experiența dintr-o perspectivă personală.”

Mark Kramer,
cofondatorul
programului *Nieman
on Narrative
Journalism*

Kramer definește jurnalismul narativ ca un stil care conține următoarele elemente:

1. Scene
2. Caractere
3. Acțiuni care se desfășoară de-a lungul timpului
4. O voce cu personalitate
5. O relație cu publicul
6. O destinație – un subiect, un scop și un motiv. ro.wikipedia.org/wiki/

Cristian Lupșa
este editorul „Decât
o Revistă”, un
trimestrial care
reflectă și explică,
în cuvinte și
imagini, ideile și
obsesiile României
de azi.

„Deci, ce e *jurnalismul narativ*?

- La bază, un gen de scriitură cu *scene și personaje*. Scenele sunt complexe, descrierile sunt clare, citatele cele mai bune sunt bucăți de dialog, iar personajele nu sunt caricaturile maniheiste cu care ne-a obișnuit majoritatea presei.
- Prezintă o *acțiune* ce se desfășoară în timp. Povestea are un început, mijloc și sfârșit. În cele mai reușite, ai de-a face cu un personaj care se confruntă cu un impas care va fi depășit până la final.
- *Vocea povestitorului* este distinctă. Asta nu înseamnă că naratorul apare în text ca personaj, doar că are o forță și o atitudine identificabilă pe parcursul textului.
- *Scopul* unei povești e să conducă cititorul către un final și să transmită o experiență.” www.ascrive.org/2008/02/01/ce-e-jurnalismul-narativ/

Citiți prin grila lui Cristian Lupșa unul dintre articolele din „decât o revistă”, primăvară 2014.
Vă recomandăm *Portret de adolescent* de Ana Maria Ciobanu, fotografii de Adi Bulboacă sau *O lume nouă* de Toma Peiu, fotografii din arhiva personală.
Vă recomandăm să urmăriți și redactarea și tehnoredactarea șapoul, selectarea subtitlurilor, aranjarea paginii, calitatea fotografiilor, plasarea lor în pagină.

Mihaela Mureșan
este conferențiar la
Departamentul de
Jurnalistică, UBB,
Cluj care a fost
partener la
*Lecturiada elevilor
2013*.

„*Jurnalismul narativ* poate fi perceput ca fiind acea scriitură verosimilă, cu caracter informativ, care utilizează principiul narativității. *Tehnicile narrative* constituie elementul predominant în configurarea acestui tip de jurnalism și această trăsătură aparte trasează coordonate clare în ceea ce privește atât alcătuirea textelor de jurnalism narativ, cât și receptarea lor de către publicul – țintă.” Mihaela Mureșan, *Jurnalismul narativ ca modalitate de reconstrucție a realității* în „Revista cercurilor de lectură”, nr.2/2013
Vezi în întregime interviul postat ca document separat.

FEATURE / JURNALISM NARATIV

Întrebări
Între cei doi
termeni este o
sinonimie totală?
Una parțială?

„Prin *feature* se înțelege un gen jurnalistic de graniță, ce definește un articol informativ, dar care poate avea și valoare de divertisment, prin care autorul transmite cititorului într-un limbaj plastic, uneori literaturizat sau neconvențional, ceea ce a trăit și a aflat prin observație directă sau prin alte mijloace de documentare în legătură cu un anumit subiect.” Alexandru-Brăduț Ulmeanu, *Un gen de graniță. Feature*, în *Manual de jurnalism*, vol. II

Cristian Lupșa:

„ADEVĂRURI DESPRE JURNALISMUL NARATIV

Această listă e compilată din niște idei expuse recent de Tom Hallman. Hallman, reporter la cotidianul *The Oregonian*, a câștigat premiul Pulitzer în 2001 pentru o serie fenomenală de articole despre un băiat născut cu o malformație vasculară care îi mutila o parte a feței. Semnătura lui în ziar include această propoziție: *Tom Hallman Jr. specializes in stories about people dealing with the challenges of everyday life.*

Despre asta era jurnalismul, în caz că am uitat. Despre oameni.

1. Dacă încercăm să concurăm cu celelalte media, să facem și să dăm totul mai repede, vom pierde. Trebuie să ne definim prin povești.
2. Nouăzeci la sută din ce e publicat nu e poveste. Sunt informații seci. În plus, prea mult jurnalism tradițional e plin de vești proaste, crime, ce e mai rău din noi. Ar trebui să echilibrăm cu ce e mai uman, iar acestea trebuie să fie povești. Poveștile ne-ar putea salva industria.
3. Cititorii nu-ți spun că vor articole siropoase și ușoare, ci spun: „Vreau ceva care reflectă umanitate”.
4. Cred că cititorii doresc mai mult înțeles, mai multă semnificație. Poveștile astea nu se găsesc în redacție. Ar trebui să fii în redacție numai dacă scrii.
5. Mă îngrijorează că generațiile tinere nu sunt școlite să facă documentare. Sunt mult mai interesate de scris decât de documentat.
6. Dacă îmi spui: „editorul nu mă lasă”, mă întreb dacă încerci cu adevărat. Dacă povestea te cheamă, te duci naibii și-o faci.
7. Editorii trebuie să aibă standarde mai înalte pentru jurnalism narativ, iar reporterii trebuie să și le coboare; măcar să-și reducă așteptările.
8. E greu, pentru că dacă ratezi o bucată narativă, eșecul e mai dureros. Lumea va citi și va spune: „cât spațiu irosit”.
9. Nu există formule. Există reguli, dar deseori astea sunt făcute să fie încălcate. Care sunt regulile? 1. Trebuie să fie interesant. 2. Vezi regula 1.
10. Revistele fac cel mai bun jurnalism narativ în acest moment. Puneți mâna pe *Esquire*, *Vanity Fair*, *GQ*. Începi să citești o poveste de-a lor și n-o lași jos până nu afli ce s-a întâmplat. Aceia sunt povestitorii adevărați; nu scriu după reguli.
11. Jurnalismul narativ se naște din documentare de calitate, nu din scriitură. Dă-mi un reporter de teren timp de o lună și îl pot învăța să scrie.
12. În vremurile astea, reporterii trebuie să fie optimiști.” www.ascrive.org

GRILĂ DE CONTROL

înainte, în timpul și după scrierea poveștii cu cititori

Înainte de a scrie

1. Gândește-te la sarcina ta: să scrii povestea sau să faci portretul unui cititor dintr.o altă generație.
2. Citește poveștile recomandate din „decât o revistă”. Ai mai putea citi și *Urmărindu-l pe Marius Manole* sau ai putea căuta pe net altele povestiri. Verifică-ți reacția de cititor: te-a interesat să le citești până la capăt? De ce? Notează-ți impresiile în jurnal.
3. Recitește cu creionul în mână povestirea care te-a impresionat cel mai mult. Încearcă de data aceasta să regăsești „regulile” de care vorbesc Mirela Mureșan sau Cristian Lupșa.
4. Nu uita însă, poți să înveți din felul cum scriu alții, dar, până la urmă, numai de tine depinde dacă povestea/portretul va spune ceva celorlalți.
5. Fă o mică „investigație” în jurul tău, căutând povești și persoane interesante.
6. Dacă te-ai fixat asupra unei persoane, pregătește abordarea ei (folosește mai multe surse și află detalii din biografie, mai ales cele care au de-a face cu tema).
7. Hotărăște-te asupra abordării: probabil va prefera una sau mai multe întâlniri. Nu uita de aparatul de fotografiat și nu uita, fotografia trebuie să spună ceva nou.
8. Selectează informațiile și fă trierea detaliilor semnificative, citatelor și a datelor.
9. Gândește-te la publicul pentru care scrii (vezi punctele 3 și 4 din selecția lui Cristian Lupșa).
10. Definește unghiul articolului și mesajul esențial.
11. Stabilește lungimea poveștii.

	12. Schițează planul. Este cel al unei povestiri/portret real cu oameni reali.
Începutul articolului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dacă lungimea articolului sau designul o cer fă un șapou 2. Acordă o atenție specială leadului/atacului. 3. Înlănțuie primul paragraf, nescăpând din vedere că informația principală și mesajul esențial trebuie enunțate atât în debutul articolului cât și în șapou.
Redactarea	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respectă planul. 2. Paragrafele trebuie să marcheze o tăietură esențială în economia textului iar debutul lor trebuie să relanseze lectura. 3. Scrie dens, evită redundanțele și cuvintele de umplutură. 4. Scrie corect, alege cuvintele puternice, elimină repetițiile, apelează la sinonime. 5. Dezvoltă-ți un stil vivace, folosind detaliile situațiilor și citând cuvintele protagoniștilor. 6. Pregătește finalul articolului. 7. Verifică lungimea textului, reducându-l la lungimea convenită.
După încheierea poveștii	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pune titlul, subtitlul, supratitlul și titlurile interioare. 2. Recitește articolul pentru a-i regăsi imperfecțiunile (greșelile de ortografie, exprimare, corectează punctuația, verifică cursivitatea, verifică dacă ideile sunt clare și se înlănțuie corect, elimină frazele prea lungi. 3. Roagă-ți colegii și pe doamna profesoară, în calitate de prim public, să-ți citească articolul, acceptă sugestiile lor de îmbunătățire.

Bibliografie

1. Agnès, Yves, *Introducere în jurnalism*, Traducere de Ovidiu Nimigean, Polirom 2011.
2. Coman Mihai (coordonator), *Manual de jurnalism*, ediția a II-a revăzută, volumele I, II, Polirom, 2006.
3. Mureșan Mihaela, *Jurnalismul narativ ca modalitate de reconstrucție a realității*, în „Revista cercurilor de lectură”, nr.2/2013.

„Decât o revistă”, primăvară, 2014.

[HTTP://WWW.DECATOREVISTA.RO/TAG/FEATURES/](http://www.decatorevista.ro/tag/features/)

www.ascrive.org/2008/02/01/ce-e-jurnalismul-narativ/

ro.wikipedia.org/wiki/